

آپدیت تیر ۱۴۰۵

بررسی تله‌های تستی

نکات مهم

خلاصه

خلاصه درس مکتب‌های فلسفی و نظریه‌های تربیتی

منبع اصلی: کتاب فلسفه تربیت - انتشارات دانشگاه پیام نور (دکتر
عیسی ابراهیم زاده)

// مناسب برای

علوم تربیتی و سایر رشته‌های مرتبط پیام نور

// نویسنده جزوه

تیم تالیف بژیک

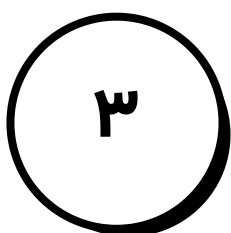
// نوع فایل

خلاصه میکرو طبقه‌بندی شده

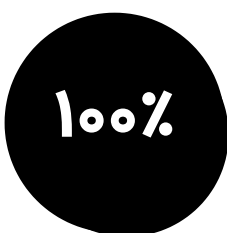

// کیفیت

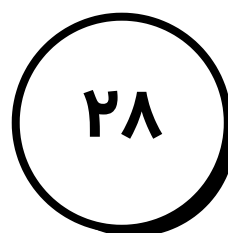
تضمین ۱۰۰٪ مطالب

ساعت مطالعه

پوشش نکات

صفحه مفید

فصل اول: فلسفه چیست؟

تعریف تعریف

- ✓ ارائه تعریف از پدیده‌ها در قلمرو علوم تجربی و انسانی، رکنی مهم در شناخت آن‌ها محسوب می‌شود و در لغت به معنای شناساندن و درک ویژگی‌ها و نشانه‌های پدیده‌ها است.
- ✓ تعریف کردن پدیده‌ها دو پیامد عمده به دنبال دارد:
 - ✓ ایجاد درک مشترک بین گوینده و مخاطب.
 - ✓ دریافتن تمایز پدیده‌ها از یکدیگر.
- ✓ تعاریف به سه گونه اصلی دسته‌بندی می‌شوند:
 - ✓ **توصیفی:** عمدتاً با پدیده‌های محسوس سروکار دارد و به دلیل ملموس بودن، به راحتی می‌توان به درک و اتفاق نظر مشترکی در آن دست یافت.
 - ✓ **تجویزی (دستوری):** با قرار دادن موانع و محدودیت‌ها از پیش پای گوینده، به او آزادی عمل می‌دهد تا بر اساس ادراکات ذهنی خود به ارائه تعریف بپردازد؛ لذا با مفاهیم تجربی سازگاری کمتری دارد.
 - ✓ **تحلیلی:** در حد واسطه تعاریف توصیفی و تجویزی قرار می‌گیرد؛ از سویی به معیارهای توصیفی نزدیک است و از سوی دیگر با مفاهیم ذهنی و نامحسوس سروکار دارد.
- ✓ از نظر سطح دشواری، درک تعاریف توصیفی آسان است، تعاریف تحلیلی کمی مشکل‌تر بوده، اما درک تعاریف تجویزی از همه دشوارتر است زیرا به دلیل فقدان پدیده‌های محسوس، نیازمند استنباط و تفسیر می‌باشد.

تعریف فلسفه

- ✓ هر نوع قضاوت انسان درباره‌ی زندگی، جهان و موارد مشابه آن، نوعی دید فلسفی است که ریشه در فرهنگ، تجارب، شناخت و حتی شغل افراد دارد.

اولین بار کلمه فلسفه توسط سقراط به کار برده شد. کلمه «فیلسوفیا» از دو بخش «فیلو» به معنی دوستدار و «سوفیا» به معنی دانش گرفته شده است و در لغت به معنای دوستدار دانش یا معرفت می‌باشد.

- ✓ به دلیل تفاوت فلاسفه در موضوع، روش تحقیق و هدف، اختلاف نظر زیادی در تعریف فلسفه وجود دارد، اما به طور کلی فلسفه نوعی شناخت و معرفت تلقی می‌شود.
- ✓ انسان برای کسب شناخت از محیط پیرامون خود از منابعی شامل غریزه، حس، عقل و وحی استفاده می‌کند؛ فلاسفه از تمام این منابع به جز وحی برای رسیدن به مبانی فکری بهره می‌گیرند.

- ✓ داده‌های حسی زمانی به یک مبنای فکری منظم تبدیل می‌شوند که اصول خاص فکری بر آن‌ها اعمال شود؛ در واقع علم همان ادراکاتی است که منظم شده و فلسفه واقعیت نزدیک‌تر شده‌ی آن ادراکات است.
- ✓ توجه: این فایل رایگان نیست و منحصر برای سایت "بژیک" با آدرس اینترنتی www.bzhik.ir تهیه و تنظیم شده است. تمام حقوق مادی و معنوی این محصول، متعلق به سایت "بژیک" می‌باشد؛ هر گونه کپی برداری و انتشار غیر قانونی آن توسط افراد سودجو، بدون اخطار قبلی، پیگرد قانونی در پی خواهد داشت؛ لذا بایستی مستقیماً از این سایت خریداری شود در غیر این صورت مسئولین راضی نمی‌باشند و حرام و حق الناس می‌باشد.
- ✓ از آنجا که دستاوردهای علمی بشر نیازمند تبیین منطقی و کلی هستند، فلسفه این نیاز را برطرف می‌کند و از سوی دیگر، انسان‌ها به دلیل ناتوانی علم در پاسخگویی به تمام سوالات، به تفکر فلسفی روی می‌آورند.
- ✓ کلمه فلسفه در دو مفهوم به کار می‌رود:

- ✓ **مفهوم عام:** به معنای تمرکز نیروهای فکری و جسمی برای رسیدن به یک جهان‌بینی پایدار است و مربوط به معرفت و آگاهی تمام انسان‌ها می‌باشد.
- ✓ **مفهوم خاص:** بیشتر در مورد حکمت مابعدالطبیعه و صرفاً برای فلاسفه به کار می‌رود.
- ✓ فلسفه به دو بخش نظری (بررسی مسائل تئوری) و عملی (بررسی مسائل دارای ارزش عملی) تقسیم می‌شود و فلسفه تربیت عبارت است از بررسی تحلیلی و انتقادی مسائل اساسی زندگی در ارتباط با تربیت.

رابطه فیزیک و فلسفه فیزیک

دقت کنید: مفاهیمی نظیر ماده (نور - ذره)، انرژی، تحولات مادی و انرژی، نظم و بی‌نظمی، و قوانین حاکم بر پدیده‌ها (مانند جاذبه) در قلمرو علم «فیزیک» قرار دارند. در مقابل، مفاهیمی چون تاریخچه علم فیزیک، روش تحقیق، نظریه‌ها، ابزارهای قابل اعتماد و آینده و خدمات علم فیزیک، همگی زیرمجموعه «فلسفه فیزیک» محسوب می‌شوند.

- ✓ فیزیک و فلسفه آن هیچ‌گونه تضادی با یکدیگر ندارند، بلکه در طول یکدیگر قرار گرفته و هر دو به معرفت و تحقیق می‌پردازند؛ تفاوت اصلی آن‌ها صرفاً در نوع معرفتی است که به آن می‌پردازند.
- ✓ علم همواره به معرفت بر محسوسات می‌پردازد و استثنائی در آن وجود ندارد، اما فیلسوف کل‌نگر است و در پی یافتن تمامیت دارای معنا در پدیده‌ها می‌باشد.

موضوع و هدف فلسفه

دوران باستان: مطالعه تاریخ نشان می‌دهد که در ابتدا، فلسفه تلاشی برای کشف حقیقت و ابزاری برای رسیدن به سعادت و خوشبختی انسان بود.

دوران میانه (پیدایش دین): با نفوذ اندیشه‌های دینی، مشخص شد فلسفه فاقد ابزار دقیق برای تشریح دین است؛ همین امر با ترکیب استدلال‌های فلسفی و منطقی منجر به پیدایش «علم کلام» در میان مسلمانان شد.

دوره رنسانس: علوم مختلف از پیکرهی واحد فلسفه جدا شدند و با غلبه یافتن جهان بینی مادی در اروپا، موقعیت انسان در جهان، علوم حسی و تجربی در صدر اهمیت قرار گرفتند.

تغییر رویکرد فلسفی: پیش از رنسانس، فلسفه به هستی شناسی مطلق می پرداخت، اما پس از رنسانس، مسئله اصلی به بررسی ارزش حقیقت و راه های استفاده از علوم در زندگی (معرفت شناسی) تغییر یافت.

دوره جدید (عصر جدید): مسائل نوینی چون قدرت و خطای شناخت انسان، ابزارهای شناخت و مکاتب مختلف فلسفی مطرح شدند.

✓ مباحثی که امروزه موضوع فلسفه محسوب می شوند عبارتند از: نظریه شناخت، نظریه ارزش ها، نظریه انسان گرایان و نظریه تحلیل زبان.

✓ فلسفه به مسائل بنیادینی می پردازد که علوم قادر به پاسخگویی به آنها نیستند؛ مثلاً یک ریاضیدان از قوانین استفاده می کند بدون آنکه نیازی به دانستن ماهیت واقعی آنها داشته باشد.

✓ فلسفه برخلاف علم، به موضوع خاصی محدود نیست و از تمام روش های شناخت بهره می گیرد.

حوزه های اصلی فلسفه

دقت کنید: موضوعات فلسفه به صورت کلی در دو حوزه مهم خلاصه می شوند: ۱- متافیزیک (که خود شامل هستی شناسی و شناخت شناسی است) و ۲- ارزش شناسی (که شامل مباحث مهمی نظیر منطق، علم اخلاق و ⚠ زیبایی شناسی می باشد).

۱ - متافیزیک

✓ مهم ترین تعریف متافیزیک متعلق به ارسطو است که آن را «معرفت به وجود» تعریف کرده است.

✓ از قرن هجدهم و از زمان کانت، مبحث «شناخت شناسی» نیز وارد متافیزیک شد؛ اما بعدها پل فولکیه مجدداً متافیزیک را به مثابه هستی شناسی تعریف کرد و به رویکرد ارسطو بازگرداند.

✓ متافیزیک شامل دو بخش عمده است:

✓ **هستی شناسی:** به بحث از مطلق وجود بدون هیچ قید و شرطی می پردازد و هدف آن ارائه نظریه ای جامع درباره خصائص کلی هستی است.

✓ **شناخت شناسی:** درباره امکان، توانایی، حدود، ارزش، ماهیت، منابع، ابزار و خطای انسان در شناخت بحث می کند.

۲ - ارزش شناسی

✓ این حوزه به بررسی فلسفه ارزش ها، آرمان ها و ماهیت آنها می پردازد و موضوعاتی چون عینی یا ذهنی بودن، مطلق بودن و سلسله مراتب ارزش ها را مطرح می کند.

✓ به طور کلی، اعتقاد بیشتر فلاسفه بر این است که اهداف اصلی فلسفه شامل موارد زیر می باشد:

